

WYNIKI NADZORU PEDAGOGICZNEGO WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO KURATORA OŚWIATY ZA ROK SZKOLNY 2017/2018

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1658).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. z 2017 r., poz. 1611).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2017/2018 ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej.
- Plan Nadzoru Pedagogicznego Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty na rok szkolny 2017/2018.

Priorytety Ministra Edukacji Narodowej:

1. Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego.
2. Podniesienie jakości edukacji matematycznej, przyrodniczej i informatycznej.
3. Bezpieczeństwo w internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych.
4. Wprowadzanie doradztwa zawodowego do szkół i placówek.
5. Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły.
6. Podnoszenie jakości edukacji włączającej w szkołach i placówkach systemu oświaty.

W roku szkolnym 2017/2018 w województwie warmińsko-mazurskim przeprowadzono:

60 ewaluacji zewnętrznych problemowych, w tym 36 w zakresie wybranym przez MEN i 24 w zakresie wybranym przez KO.

Analiza wyników ewaluacji wskazuje, że:

1. W przedszkolach wdraża się podstawę programową z uwzględnieniem warunków i sposobów jej realizacji oraz umożliwia dzieciom wykorzystywanie nabytych umiejętności w sytuacjach zadaniowych i zabawie. Zdarza się, że nauczyciele sporadycznie monitorują i analizują osiągnięcia każdego dziecka z uwzględnieniem ich indywidualnych możliwości rozwojowych.
2. Formułowane wnioski z nadzoru pedagogicznego są podstawą do planowania pracy szkoły/placówki i uwzględniane są w działaniach nauczycieli. Jednak nie zawsze wnioski z nadzoru są precyzyjnie formułowane i wykorzystywane w procesie zarządzania.
3. Dyrektorzy podejmują działania zapewniające bezpieczne funkcjonowanie szkoły, spełniają wymagania wynikające z obowiązującego prawa z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Niekiedy poprawy wymaga słaba infrastruktura sportowa i zagospodarowanie terenu wokół szkoły.
4. W szkołach i placówkach stwarza się rodzicom możliwości współdecydowania w istotnych sprawach uczniów oraz organizacji pracy szkoły. Jednak nie wszyscy rodzice dostrzegają potrzebę wykorzystania swoich kompetencji i angażowania się w działania placówki.
5. Szkoły i placówki systematycznie i celowo współpracują z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym oraz pracodawcami. Są jednak szkoły, w których tego typu współpraca nie jest organizowana.

Rekomendacje:

1. Zasadne jest zobowiązanie nauczycieli do systematycznego zapoznawania się z indywidualną dokumentacją dziecka podczas monitorowania i analizowania postępów każdego przedszkolaka.
2. Doskonalenia wymaga planowanie rozwoju placówki w oparciu o wszystkie sformułowane wnioski z nadzoru pedagogicznego. Dyrektorzy powinni formułować precyzyjne wnioski z nadzoru w celu umożliwienia ich realizacji.
3. Należy kontynuować działania zmierzające do poprawy stanu technicznego zewnętrznej bazy sportowej szkoły (boisko) oraz zapewnienia bezpieczeństwa poprzez naprawę ogrodzenia placówki.
4. Zasadne jest stwarzanie warunków do bardziej powszechnego uczestnictwa rodziców w podejmowaniu działań wpływających na funkcjonowanie szkoły.
5. Wskazane, aby w myśl art. 68 ust 1 pkt 9 ustawy z dnia 4 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 z późn. zm.), wszyscy dyrektorzy szkół stwarzali warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji (w szczególności organizacji harcerskich), których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły lub placówki.

KONTROLE PLANOWE

W okresie od 1 września 2017 r. do 31 sierpnia 2018 r. na podstawie arkuszy zatwierdzonych przez Ministra Edukacji Narodowej, Warmińsko-Mazurski Kurator Oświaty przeprowadził kontrole planowe w następujących zakresach:

1. Zgodność z przepisami prawa przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego do przedszkoli na rok szkolny 2018/2019 (publiczne przedszkola, inne formy wychowania przedszkolnego i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych).
2. Ocena prawidłowości realizacji zadań szkół i przedszkoli w zakresie organizacji nauki języka mniejszości narodowej, etnicznej i języka regionalnego oraz własnej historii i kultury (publiczne i niepubliczne przedszkola i szkoły organizujące naukę języka mniejszości narodowej, etnicznej i języka regionalnego oraz własnej historii i kultury).
3. Ocena prawidłowości zapewnienia warunków i organizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych (publiczne i niepubliczne szkoły ogólnodostępne).
4. Ocena prawidłowości współpracy publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych z przedszkolami i szkołami (publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne).

Zrealizowano 106 zaplanowanych kontroli, co stanowi 100 % planu nadzoru pedagogicznego.

I. Zgodność z przepisami prawa przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego do przedszkoli na rok szkolny 2018/2019.

Kontrolę przeprowadzono w:

- 17 publicznych przedszkolach,
- 1 punkcie przedszkolnym,
- 1 zespole wychowania przedszkolnego,
- 18 oddziałach przedszkolnych w szkole podstawowej.

Wydano 2 zalecenia.

Wnioski:

- dokumentacja komisji rekrutacyjnej powołanej do przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego była prowadzona zgodnie z przepisami prawa,
- wnioski o przyjęcie dziecka do publicznego przedszkola wraz z dokumentami opracowano z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa,
- w postępowaniu rekrutacyjnym przyjęto wszystkie dzieci zamieszkałe na terenie gminy.

Rekomendacje:

- Kontynuowanie w przedszkolach przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego zgodnie z przepisami prawa.

II. Ocena prawidłowości realizacji zadań szkół i przedszkoli w zakresie organizacji nauki języka mniejszości narodowej, etnicznej i języka regionalnego oraz własnej historii i kultury.

Kontrolę przeprowadzono w publicznych: szkołach podstawowych, gimnazjum i liceum ogólnokształcącym. Badaniem objęto 5 szkół różnego typu:

- 3 szkoły podstawowe,
- 1 gimnazjum,
- 1 liceum ogólnokształcące

Wnioski:

- Najczęściej wybieranymi językami mniejszości narodowej w szkołach województwa warmińsko-mazurskiego są: język ukraiński i język niemiecki. Wynika to z uwarunkowań historyczno-kulturalnych regionu Warmii i Mazur.
- W kontrolowanych szkołach organizowana jest ona wyłącznie w formie dodatkowej nauki języka mniejszości - głównie w grupach międzyklasowych, a rzadziej w oddziałach klasowych.
- W większości z ww. szkół dokumentacja dotycząca badanego obszaru prowadzona jest w myśl przepisów obowiązującego prawa.
- W kontrolowanych szkołach problemem jest organizacja zajęć z historii i kultury mniejszości narodowej oraz geografii kraju pochodzenia. Zajęcia te mają status dodatkowych zajęć edukacyjnych.

Rekomendacje:

- W ramach wspomaganie dyrektorów oraz nauczycieli należy zwrócić większą uwagę na zapisy obowiązującego od bieżącego roku szkolnego rozporządzenia MEN z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz. U. 2017, poz. 1627).

III. Ocena prawidłowości zapewnienia warunków i organizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych.

Kontrolą objęto 45 szkół, w tym:

- 27 szkół podstawowych,
- 3 gimnazja,
- 6 liceów ogólnokształcących,
- 4 technika,
- 5 szkół branżowych I stopnia.

Zalecenia otrzymało 13 z 45 kontrolowanych szkół (29,89%). Ogółem wydano 57 zaleceń, w tym: w 8 szkołach podstawowych wydano 23 zalecenia, w 1 gimnazjum wydano 3 zalecenia, w 1 technikum wydano 10 zaleceń, w 3 branżowych szkołach I stopnia wydano 21 zaleceń. Zaleceń nie wydano jedynie w liceach ogólnokształcących.

Wnioski:

- Uczniowie niepełnosprawni pobierają naukę we wszystkich typach szkół ogólnodostępnych.
- W 1/3 kontrolowanych szkół kształcenie uczniów niepełnosprawnych odbywało się z naruszeniem przepisów prawa.
- W 3 z 45 kontrolowanych szkół (technikum, szkoła branżowa I stopnia i szkoła podstawowa) nie zorganizowano kształcenia specjalnego uczniom posiadającym orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej.
- W indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym nie określano zakresu współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami ucznia w realizacji przez szkołę zadań związanych z organizacją zajęć specjalistycznych.
- Szkoły nie realizują wszystkich zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego ucznia niepełnosprawnego, w szczególności stwierdzono brak realizacji zaleconych zajęć specjalistycznych oraz innych zajęć odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia (w tym realizowanych w ramach udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej).
- W 3 przypadkach nie opracowano dla ucznia niepełnosprawnego indywidualnego programu edukacyjno -terapeutycznego i wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, natomiast w 10 szkołach IPET i WOPFU opracowano niezgodnie ze wskazaniami w przepisach dotyczących organizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych.
- W indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym nie określano zakresu współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami ucznia w realizacji przez szkołę zadań związanych z organizacją zajęć specjalistycznych.

- W kilku przypadkach dyrektor szkoły nie zawiadamiał pisemnie w sposób przyjęty w szkole, rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia o terminie każdego spotkania zespołu opracowującego i modyfikującego indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny oraz dokonującego wielospecjalistycznych ocen poziomu funkcjonowania ucznia i możliwości uczestniczenia w tym spotkaniu, rodzice ucznia albo pełnoletni uczeń nie otrzymali także kopii opracowanych dokumentów.
- Nie wszyscy dyrektorzy szkół, w których uczą się uczniowie z niepełnosprawnością sprzężoną lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, zatrudniają dodatkowo nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych. W 2 przypadkach dyrektor szkoły nie wyznaczył zajęć edukacyjnych oraz zintegrowanych działań i zajęć określonych w IPET.
- Dyrektor szkoły powierzał prowadzenie innych zajęć odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia niepełnosprawnego, w szczególności zajęć rewalidacyjnych, nauczycielom lub specjalistom, którzy nie posiadali kwalifikacji odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności ucznia.

Rekomendacje:

Z uwagi na coraz liczniejszą grupę uczniów niepełnosprawnych wybierających szkoły ogólnodostępne oraz stwierdzone liczne nieprawidłowości zakresie organizacji kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych, w dalszym ciągu należy prowadzić ścisły nadzór pedagogiczny nad szkołami ogólnodostępnymi w ww. zakresie.

IV. Ocena prawidłowości współpracy publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych z przedszkolami i szkołami.

Kontrolę przeprowadzono w 25 publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych. W żadnej poradni nie zostały wydane zalecenia.

Wnioski:

- Poradnie udzielają wsparcia merytorycznego nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych i specjalistom udzielającym pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole lub placówce.

Najczęstsze formy współpracy to:

- działalność informacyjno-szkoleniowa, wykłady i prelekcje,
- udział w spotkaniach nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów,
- udział w zebraniach rad pedagogicznych.

Najrzadziej poradnie udzielają wsparcia merytorycznego w obszarze prowadzenia mediacji oraz interwencji kryzysowej.

- Zespoły orzekające w prawie wszystkich poradniach zasięgają opinii nauczycieli szkoły, do której uczeń uczęszcza lub wychowawców placówki, w której uczeń przebywa.
- Pracownicy z większości kontrolowanych poradni uczestniczą w spotkaniach zespołu nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem w szkole, opracowującym indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, natomiast rzadziej

uczestniczą w dokonaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia dokonywanej w szkole. Przy czym niezbyt duża liczba szkół, przedszkoli i placówek korzysta ze wsparcia poradni w realizacji ww. zadań. Do niektórych poradni w ogóle nie wpływają wnioski o udzielenie takiego rodzaju pomocy (7 poradni).

Rekomendacje:

- Wskazane, aby poradnie udzielały również wsparcia merytorycznego w obszarze prowadzenia mediacji oraz interwencji kryzysowej.
- Zasadne jest, aby pracownicy poradni uczestniczyli w spotkaniach zespołu nauczycieli i specjalistów podczas dokonywania wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia.